

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. birželio 19 d. Nr. 21RE2-136 (AG2-117/14-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Evaldo Ambrozaičio, Vilijos Astrauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjui X. Y., atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovei Z. Y.,

2025 m. birželio 18 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. (X. Y.) skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. gegužės 7 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025 m. gegužės 22 d. priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma:

- 1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. gegužės 7 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas);
- 2) įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde pareiškėjas nurodo, jog nesutinka su skundžiamu Sprendimu, nes turi reikšmingus judėjimo sutrikimus – sunku vaikščioti, tenka dažnai ilsėtis, dėl skausmo ribojamos kasdienės veiklos. Dėl sveikatos sutrikimų negali pilnavertiškai atlikti tėvystės pareigų – ypač sunku nešioti mažametę dukrą, tenka nuolat prašyti pagalbos, ribojamas savarankiškumas. Anksčiau pareiškėjas dirbo vairuotoju, darbas taip pat reikalavo ir fizinės jėgos – reikėdavo savarankiškai krauti krovinius. Dėl dabartinės sveikatos būklės tokių funkcijų atlikti negali. Taip pat dėl sąnarių skausmų ir riboto judrumo yra labai sunku važiuoti automobiliu su mechanine pavarų dėže. Nurodo, jog atsakovė įvertino pareiškėjo bazinį dalyvumą 0 balu, tačiau vertinimo metu nebuvo pilnai atsižvelgta į realų kasdienio gyvenimo apribojimą, kuris kyla dėl lėtinės, skausmingos ir progresuojančios sveikatos būklės. Skausmai yra tokie intensyvūs, kad pareiškėjas negali išsimiegoti naktimis, o tai labai blogina pareiškėjo savijautą, darbingumą ir emocinę būklę. Pareiškėjas teigia, kad gydytojų išvados aiškiai nurodo (duomenys neskelbtini) ir kitus pokyčius, dėl kurių labai apribota klubo judesių amplitudė, būdingas stiprus skausmas.

Pareiškėjas teigia, kad skundžiamas Sprendimas jam visiškai nesuprantamas ir neatitinka tikrosios pareiškėjo sveikatos būklės. Nurodo, jog tarsi teigiama, kad jis yra visiškai sveikas žmogus, nors realiai dėl nuolatinių skausmų, judėjimo ir miego sutrikimų kasdieninė veikla yra labai apsunkinta.

Komisijos posėdžio metu pareiškėjas prašė skundą tenkinti jame ir posėdžio metu išdėstytu argumentų pagrindu.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2025 m. gegužės 27 d. pateikė atsiliepimą į skundą, kuriuo prašo pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė nurodo, jog pareiškėjo skunde išdėstyta tik pareiškėjo subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti. Nurodo, kad pareiškėjo dalyvumo lygis buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), jo priedais.

Nurodo, kad 2025 m. vasario 26 d. viešosios įstaigos (toliau – VŠĮ) (duomenys neskelbtini) siuntimu (toliau – ir Siuntimas) pareiškėjas buvo nukreiptas į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti. Atsakovė paaiškino, kad skirtingai nei Siuntime, vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumą pasirinkta pagrindinė diagnozė pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM, toliau – ir TLK-10-AM) kodą (duomenys neskelbtini), nes minėta diagnozė sukelia sunkiausią organizmo funkcinį sutrikimą. Diagnozė (duomenys neskelbtini) nevertinta, kadangi nesukelia funkcijos sutrikimo.

Atsakovė pažymi, kad Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Taip pat pažymi, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju, remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą. Atsižvelgdama į skunde išdėstytas aplinkybes atsakovė pažymi, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „dalyvumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, dalyvumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes dalyvumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį (amžius, darbo patirties ir darbinių įgūdžių įgijimas ir galėjimas juos panaudoti ir pan.). Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, dalyvumo lygis yra ne pratęsiamas remiantis jau turimais byloje medicininiais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinis sutrikimus.

Atsakovė taip pat pažymi, kad vertinant bazinį dalyvumą, Agentūra vertina po taikyto gydymo išlikusius asmens organizmo funkcinis sutrikimus, patvirtintus Agentūrai pateiktų ir jos surinktų medicininių duomenų visuma. Nurodo, kad Agentūra nėra sveikatos priežiūros įstaiga ir teisės aktų nėra įgaliota nustatyti asmens diagnozę (-es), visapusiškai tirti asmens sveikatos būklę, taikyti gydymą ir pan. Diagnozė (-es) nustato ir objektyvius duomenis apie esamą asmens sveikatos būklę kartu su siuntimu į Agentūrą pateikia asmenį gydantis gydytojas. Už pateikto siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, o už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas. Nurodo, jog teisės aktai nesuteikia teisės Agentūrai nustatyti ir (arba) vertinti asmens ligų ar būklių, kurios nėra nurodytos Agentūros gautuose ir surinktuose dokumentuose, taip pat revizuoti gydančių gydytojų parengtų

medicininių dokumentų ar pasisakyti dėl jų pagrįstumo.

Teigia, jog vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumo lygį dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) ir susijusių gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys neskelbtini), vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIII skyriaus 48.1.1. papunkčiu. Vertinant pareiškėjo bazinį dalyvumo lygį dėl gretutinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini), vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.1. papunkčiu. Nurodo, jog pareiškėjo dalyvumo lygis vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes anksčiau minėti sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo papunkčiais, kuriais yra įvertintos konkrečios bazinio dalyvumo lygio vertės ir kurie negali būti koreguojami ar kitaip keičiami.

Atsakovė paaiškina, kad lyginant su 2023 m. asmens dalyvumo lygis pasikeitė, nes minėtu laikotarpiu vertinant dalyvumo lygį dėl (duomenys neskelbtini), vadovaujantis 2023 m. rugsėjo 22 d. ortopedo traumatologo konsultacija (nurodyta (duomenys neskelbtini)), taikytas Kriterijų aprašo 1 priedo XIII skyriaus 77.2.3 papunktis, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamos dviejų ir daugiau stambiųjų sąnarių artrozių stadijos, patvirtintos ir nurodytos gydytojo rentgenodiagnosto išvadoje ir objektyviai (neutralaus nulio metodu) įvertinta nurodytų sąnarių funkcinio nepakankamumo klasė (vyraujanti klasė ne mažiau kaip dviejuose sąnariuose), išnaudojus visas gydymo ir reabilitacijos galimybes. Jeigu nurodytų sąnarių funkcinio nepakankamumo klasė objektyviai neįvertinta, vertinama vadovaujantis Bazinio darbingumo lygio nustatymo kriterijų XIV skyriaus 80.2, 80.8, 80.12, 80.17–80.19 papunkčiais, II funkcinio nepakankamumo klasė, kai vyrauja dviejų ir daugiau sąnarių vidutinis judesių apribojimas, vertinant neutralaus nulio metodu, III rentgenologinė stadija (vidutinis sąnario plyšio susiaurėjimas, nedidelė pokremzlinė osteosklerozė, daug vidutinio dydžio osteofitų). Paskutinio vertinimo metu, vertinant pareiškėjo dalyvumo lygį dėl (duomenys neskelbtini), buvo pritaikytas kriterijus, kuris, remiantis pateiktais mediciniais dokumentais, labiausiai atitinka dabartinį sveikatos funkcijos sutrikdymo sunkumą. Vadovaudamasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, nurodo, jog kiekvieną kartą atlikdami pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Agentūros specialistai remiasi iš naujo pateiktais, vertinimo metu esamą asmens sveikatos būklę patvirtinančiais mediciniais dokumentais. Anksčiau priimti sprendimai pakartotinai atliekamam vertinimui įtakos nedaro.

Paaiškina, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2–24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (0) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas ($0 = 39 \times 0$). Nurodo, kad nagrinėjamu atveju gretutinės diagnozės balų rezultato nėra, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė yra 0. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčiu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, individualios pagalbos poreikio klausimynas (toliau – ir Klausimynas) dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl Agentūros teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatais nesivadovauta. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, jei bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, dalyvumo lygis nenustatomas.

Pažymi, kad Kriterijų ir tvarkos aprašo 8 punktą nustato, kad asmuo dalyvumo lygiui nustatyti siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, t. y. asmenį gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo ir (ar) medicininės reabilitacijos išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, kurie yra patvirtinti instrumentiniais, klinikiniais laboratoriniais ir (ar) kitais tyrimais, parengia ir įteikia asmeniui, be kita ko, asmens prašymą dėl siuntimo į Agentūrą, užpildytą siuntimą į Agentūrą, medicininių tyrimų išrašus, pavirtinančius ligos sunkumą ir diagnozę ir kt.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos pagrindu, atsakovė atkreipia dėmesį, kad dalyvumo lygio vertinimo teisė suteikta Agentūrai, kuri dalyvumo lygį vertina teisės aktų nustatyta tvarka. Agentūros specialistai, administracinės procedūros metu vertindami pareiškėjo dalyvumo lygį, vadovavosi dalyvumo lygio nustatymą reglamentuojančiais teisės aktais, laikėsi juose nustatytos vertinimo tvarkos, veikė pagal savo kompetenciją ir objektyviai įvertino asmens sveikatos būklę patvirtinančius medicininius dokumentus, tinkamai taikė minėtų teisės aktų nuostatas.

Atsakovė laikosi pozicijos, kad skundžiamas Sprendimas yra pagrįstas ir atitinka teisės aktų reikalavimus, tad nėra pagrindo jį naikinti ir priimti naują sprendimą. Atsakovė teigia, kad pareiškėjas skunde Komisijai nepateikė jokių iš esmės naujų aplinkybių, kurios galėtų turėti įtakos pareiškėjo dalyvumo lygio vertinimui. Atsakovė pažymi, kad pasikeitus asmens sveikatos būklei, pareiškėjas turi teisę kreiptis į gydančią gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Atsakovės atstovė Komisijos posėdžio metu prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą atsiliepime ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. gegužės 7 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas VšĮ (duomenys neskelbtini) 2025 m. vasario 26 d. siuntimu į Agentūrą buvo siunčiamas dėl nurodytų diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini); susijusios diagnozės: (duomenys neskelbtini).

Pareiškėjas 2025 m. vasario 26 d. prašymu nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą, prašydamas nustatyti dalyvumo lygį.

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius 2025 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ nusprendė pareiškėjui nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Taip pat užpildė dalyvumo lygiui nustatyti Klausimyną, kurį įvertino bendra 60 balų suma. Sprendimas priimtas 2025 m. kovo 26 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu.

Pareiškėjas pateikė 2025 m. kovo 27 d. skundą „Dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo“ Agentūros direktoriui (Agentūroje užregistruotas 2025 m. kovo 28 d., reg. Nr. (duomenys neskelbtini), toliau – ir Skundas), kuriuo nesutiko su Tauragės teritorinio skyriaus 2025 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025 m. balandžio 29 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl administracinės procedūros sprendimui priimti termino pratęsimo“ informavo pareiškėją, jog vertinimo terminas pratęstas 10 darbo dienų.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. gegužės 7 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ nuspręsta nekeisti Tauragės teritorinio skyriaus 2025 m. kovo 26 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) bei nenustatyti pareiškėjui dalyvumo lygio. Sprendime nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė (duomenys neskelbtini), atitinkanti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 48.1.1 papunktį: I ar II rentgenologinė stadija ir (ar) minimalūs osteofitai, nedidelis sąnario plyšio susiaurėjimas, nes dėl patirtų 2020 metais traumos padarinių pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) ir susijusių išliekančių funkcijos sutrikimų pagal TLK-10-AM kodus (duomenys neskelbtini), asmeniui diagnozuota (duomenys neskelbtini). Paskutiniaisiais gydytojo traumatologo ir fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojų būklės įvertinimais nustatyta, (duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta Siuntimo, 2025 m. vasario 10 d. gydytojo ortopedo traumatologo, 2025 m. sausio 14 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijų duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes nėra duomenų, kad būklė atitiktų Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 48.1.2 papunktį, kuris taikomas esant dviejų ir daugiau stambiųjų sąnarių artrozių III ar IV rentgenologinei stadijai arba 55.1.2 papunktį, kuris taikomas esant vidutiniam klubo sąnario judesių apribojimui arba judesio amplitudei 60 laipsnių ir (ar) II laipsnio kontraktūrai, arba klubo sąnario nejudrumui (ankilozei). Pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento 39, pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 0 balų (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunktis).

Primant Sprendimą, taip pat taikyta gretutinė diagnozė (duomenys neskelbtini), atitinkanti Bazinio dalyvumo kriterijų 51.1. papunktį: vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifoze (I-II°), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo, nes asmeniui diagnozuota (duomenys neskelbtini). Patvirtintas (duomenys neskelbtini), pagal Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (toliau – ir ESPBI IS) duomenis kartą 2024 m. liepos 12 d. buvo skirtas (duomenys neskelbtini). (duomenys neskelbtini). Stuburo magnetinio rezonanso tyrimu nustatyta: (duomenys neskelbtini). Sveikatos duomenys patvirtinti Siuntimo, 2025 m. vasario 5 d. gydytojo neurologo konsultacijos duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes nėra duomenų, kad būtų atitiktų Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 51.2 papunktį, kuris taikomas esant dideliame stuburo judesių apribojimui ir (ar) stuburo deformacijai (kifoze, skoliozė) (III–IV laipsnio), arba 13.2 papunktį, kuris taikomas kuomet bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę. Gretutinės diagnozės balo reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 0 ir gretutinės diagnozės balų rezultatas yra 0 balų (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.3 papunktis).

Vertinant bazinį dalyvumą, nevertinta diagnozė: (duomenys neskelbtini), nes nesukelia funkcijos sutrikimo. Sprendime nurodyta, jog Klausimyno balų suma yra 60 balų, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, dalyvumo lygis balais – 60. Tačiau, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčiu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas nepildomas, todėl Tauragės teritorinio skyriaus užpildyto klausimyno rezultatais nesivadovauta. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius nusprendė nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Sprendimas priimtas 2025 m. gegužės 7 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (duomenys neskelbtini) pagrindu.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAI), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – ir ASNTAPI), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (aktuali suvestinė redakcija, galiojusi laikotarpiu nuo 2024 m. gruodžio 7 d. iki 2025 m. gegužės 1 d.).

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jos struktūriniai padaliniai pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalis). Šioje srityje jiems suteikta teisė ir pareiga VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo) ir kita (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Dalyvumo lygis (atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime) nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ASNTAPI 2 straipsnio 8 dalis, 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (ASNTAPI 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijai ir tvarka nustatyti Kriterijų ir tvarkos apraše (ASNTAPI 19 straipsnio 7 dalis, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 punktas).

Atsakovei, kaip viešojo administravimo subjektui, taipogi taikytinos ir VAI normos, kurios, be kita ko, garantuoja asmens teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (VAI 1 straipsnis). Pažymėtina, jog kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų teisės principų bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis įstatymo viršenybės, išsamumo, įpareigojančio į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar

skundo turinį, objektyvumo bei kitais principais (VAĮ 3 straipsnis). VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAĮ išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAĮ 3 straipsnio 4 punktas).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininį kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, priimant ginčijamą sprendimą, ar buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Taigi, nagrinėjant šį ginčą dėl Sprendimo teisėtumo, atsižvelgiant į pareiškėjo skunde nurodytų pažeidimų apimtį, Komisija vertins ar pareiškėjo dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktas nustato, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje; nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus; pagrindinės diagnozės balų rezultatą gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento; gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultatą gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą daugindama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento; bazinį dalyvumą balais skaičiuoja sudėdama pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balų rezultatą ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio (-ių) sutrikimo (-ų)) balų rezultatus. Gauta bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1–24.4 papunkčiai). Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus, o dalyvumo lygį (procentais) nustato galutinį dalyvumo lygio balą priskirdama nurodytam skaičių intervalui (Kriterijų ir tvarkos aprašo 25, 27 punktai).

Minėta, jog nagrinėjamas ginčas kilo dėl to, kad pareiškėjas nesutinka su Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. gegužės 7 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“, nes, pareiškėjo teigimu, jam yra diagnozuoti reikšmingi judėjimo sutrikimai, patiriamas nuolatinis skausmas.

Bylos duomenimis pareiškėjui nustatyta pagrindinė diagnozė pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) (pasirinkta pagrindine diagnoze, skirtingai nei Siuntime, nes sukelia sunkiausią organizmo funkcinį sutrikimą). Vertinant šią diagnozę bei susijusias gretutines diagnozes pagal TLK-10-AM kodus: (duomenys neskelbtini), Sprendime vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIII skyriaus 48.1.1. papunkčiu (dviejų ir daugiau stambiųjų sąnarių artrozių stadijos, patvirtintos ir nurodytos gydytojo išvadoje ir objektyviai įvertinti nurodytų sąnarių judesių apribojimai, išnaudojus visas gydymo ir reabilitacijos galimybes: dviejų ir daugiau sąnarių vidutinis judesių apribojimas: I ar II rentgenologinė stadija ir (ar) minimalūs osteofitai, nedidelis sąnario plyšio susiaurėjimas). Šios teisės normos taikymas pagrįstas 2025 m. sausio 14 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo, 2025 m. vasario 10 d. ortopedo traumatologo konsultacijų ir Siuntimo duomenimis, t. y. gydytojais objektyviai įvertinę pareiškėjo būklę, be kita ko, nustatė, jog (duomenys neskelbtini). Byloje nėra duomenų, kad pareiškėjui būtų nustatyta dviejų ar daugiau sąnarių III ar IV rentgenologinė stadija ir (ar) vidutinis sąnario plyšio susiaurėjimas, nedidelė pokremzlinė

osteosklerozė, daug vidutinio dydžio osteofitų; ar vidutinis klubo sąnario judesių apribojimas arba judesio amplitudė 60 laipsnių ir (ar) II laipsnio kontraktūra, arba klubo sąnario nejudrumas (ankilozė). Nustatytų aplinkybių pagrindu darytina išvada, jog atsakovė neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo taikyti kitą, didesnę bazinio dalyvumo balą turintį, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo papunktį pagal vertintinas diagnozes (organizmo funkcinius sutrikimus).

Nagrinėjamoje byloje nustatyta, jog vertinant gretutinę diagnozę pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini) vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 51.1. papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuotas stuburo funkcijos sutrikimas (vertinant vertebrogenines neurologines ligas, taikomas tik vienas Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų XIV skyriaus 51 punkto papunktis arba tik vienas I skyriaus 13 punkto papunktis, atsižvelgiant į vyraujančią klinikinę ligos formą): vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifozė (I–II laipsnio), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo. Šios teisės normos taikymas pagrįstas 2025 m. vasario 5 d. gydytojo neurologo konsultacijų ir Siuntimo duomenimis, nes pareiškėjui diagnozuota (duomenys neskelbtini). Byloje nėra duomenų, kad pareiškėjui objektyviai būtų nustatyti dideli stuburo judesių apribojimai ir (ar) stuburo deformacija (kifozė, skoliozė; III–IV laipsnio) ar bent vienos galūnės raumenų jėga 3 balai pagal Lovetto skalę. Sprendžiama, jog atsakovė neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo taikyti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 51.2. papunktį ar 13.2 papunktį arba kurį kitą, didesnę bazinio dalyvumo balą turintį, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo papunktį.

Komisija, įvertinusi byloje esančius duomenis bei aukščiau išdėstytas teises bei faktines aplinkybes, sprendžia, jog pareiškėjo atžvilgiu bazinis dalyvumas balais apskaičiuotas tinkamai, įvertinus visas diagnozes, dėl kurių pareiškėjas buvo siunčiamas į Agentūrą dalyvumo lygiui nustatyti, ir atsakovė neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo kitaip vertinti ar taikyti Kriterijų ir tvarkos aprašo normas. Pareiškėjas nei atsakovei, nei Komisijai į bylą nepateikė šias išvadas paneigiančių medicininių dokumentų, kurių pagrindu būtų galima spręsti dėl didesnės bazinio dalyvumo lygio vertės nustatymo.

Pažymėtina, jog už klinikinių elektroninių dokumentų parengimą ar Siuntimo teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas; už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 68–69 punktai). Atsakovė, vertindama dalyvumo lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą, tačiau pati Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 punktas numato, jog Klausimynas dalyvumo lygiui nustatyti nepildomas, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, jog pareiškėjo atžvilgiu, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas asmens bazinis dalyvumas lygus 0. Atsižvelgiant į tai, Komisija sprendžia, jog atsakovė turėjo teisę nepildyti Klausimyno pakartotinio pareiškėjo dalyvumo vertinimo metu, įvertinus bazinį dalyvumą 0 balų.

Išdėstyto pagrindu, Komisija sprendžia, jog atsakovė tinkamai įvertino ir apskaičiavo pareiškėjui taikytiną bazinio dalyvumo balą, tinkamai taikė Kriterijų ir tvarkos aprašo normas sprendžiant dėl dalyvumo lygio nustatymo, skundžiamas Sprendimas atitinka VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintus administraciniams sprendimams keliamus reikalavimus, priimtas nepažeidžiant VAĮ 3 straipsnyje įtvirtinto įstatymo viršenybės principo, todėl nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo pripažinti Sprendimą neteisėtu ir jį panaikinti.

Netenkinus reikalavimo dėl Sprendimo panaikinimo, nėra pagrindo tenkinti ir išvestinio skundo reikalavimo dėl įpareigojimo atlikti veiksmus, t. y. įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisija pažymi, kad pareiškėjas, pasikeitus jo sveikatos būklei, turi teisę kreiptis į gydantį gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą ir medicininių dokumentų parengimo dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjo X. Y. (X. Y.) skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. gegužės 7 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dalyvumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vilija Astrauskienė

Komisijos nariai

Marina Adomaitė

Evaldas Ambrozaitis